

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/33/2022
Identifikačné číslo spisu:	1112210905
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1112210905.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu TARLING Corporation so sídlom Trust Company Complex, Ajeltake Island, Majuro 969 60, Marshall Islands, reg. číslo 33414, zastúpeného JUDr. Zuzanou Srnákovou, advokátkou, Bratislava, Podbrezovská 39, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, Štefanovičova 5, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16C/78/2012, o náhradu škody, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2021 sp. zn. 4Co/201/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. februára 2017, č. k. 16C/78/2012-875 konanie o zaplatenie 3.321.686,82 eura a 9% p. a. úrokov z omeškania od 22. januára 2011 do 21. júla 2011 zastavil (§ 145 ods. 2 CSP); žalobu v zostávajúcej časti zamietol a žalovanej voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP).

1.1. Súd prvej inštancie v bode 9. svojho rozhodnutia konštatuje, že vykonal stranami všetky označené dôkazy, a to najmä výsluchy svedkov L. a I. a oboznámil sa s predloženými listinnými dokladmi - tiež odborným vyjadrením Ústavu súdneho inžinierstva č. 308/2013, listom spoločnosti KARLOFF, s.r.o., so sídlom M.R. Štefánika 18, Cífer, IČO: 36247367 z 03. júna 2008, čestným vyhlásením konateľa spoločnosti KARLOFF, s.r.o. z 20. februára 2015, znaleckým posudkom číslo 177/2016 z 30. augusta 2016 vypracovaným Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline vo veci stanovenia ušlého zisku, Doplnením č. 1 k znaleckému posudku č. 177/2016, číslo úkonu 224/2016 z 08. novembra 2016, písomnými vyjadreniami žalobcu a žalovaného.

1.2. Súd prvej inštancie po vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobe žalobcu na náhradu škody nie je možné vyhovieť, lebo žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie všetkých (troch) zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ide o prípad objektívnej

zodpovednosti štátu za škodu za súčasného splnenia troch podmienok, a to existencie nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, alebo jeho nesprávny úradný postup, existencie škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom.

1.2.1. V prejednávanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody v dôsledku rozhodnutia Colného úradu Nitra č. 41692/2008-6138 zo dňa 02. 06. 2008, ktorým v zmysle § 23 ods. 8 písm. b) zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z. odňal dňom doručenia rozhodnutia povolenie na prevádzkovanie daňového skladu Likérka Svodín, Svodín 1120, 943 54 Svodín, vydané daňovému subjektu Steffan Distillery Company, s.r.o., Svodín 1120, 943 54 Svodín, IČO: 36309524 z dôvodu, že menovaný daňový subjekt prestal spĺňať podmienku podľa ustanovenia § 23 ods. 4 písm. c) zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozhodnutie Colného úradu Nitra č. 41692/2008-6138 zo dňa 02. 06. 2008 bolo rozhodnutím nezákonným (viď bod 16.2 až 16.4 rozhodnutia).

1.2.2. Druhou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu v dôsledku nezákonného rozhodnutia je preukázanie vzniku škody a jej výšky. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním vzniku uplatnenej majetkovej škody a jej výšky. Žalobca sa domáhal náhrady škody spolu vo výške 6.678.313,18 eura, ktorá pozostávala zo škody vo výške 768.799,18 eura uplatnenej ako skutočná škoda vzniknutá poškodenému v dôsledku úhrady sankcií odberateľom T. B. L. a obchodnej spoločnosti ALEX RV s.r.o., zo škody vo výške 3.687.150 eur uplatnenej ako ušlý zisk spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o., ktorý by spoločnosť dosiahla na základe Zmluvy o výrobe, plnení a dovoze liehovín a zachovaní obchodného tajomstva z 21. 09. 2004 v znení dodatkov a najmä Dodatku č. 3 z 01. 12. 2007 uzavretou so spoločnosťou KARLOFF s.r.o. a zo škody vo výške 1.080.864 eur uplatnenej ako ušlý zisk poškodenej spoločnosti v súvislosti s nerealizovaním projektu „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov na báze obnoviteľných zdrojov energie”.

1.2.3. Podľa súdu prvej inštancie škodu vo výške 768.799,18 eura uplatnenú ako skutočnú škodu vzniknutú poškodenému v dôsledku úhrady sankcií odberateľom T. B. L. a obchodnej spoločnosti ALEX RV s.r.o. [T. suma 349.415,92 eura (10.526.504,00 Sk) ako zmluvná pokuta vo výške ušlého zisku a vo výške ceny nedodaného tovaru a ALEX RV s.r.o. suma 419.383,26 eura (12.634.340,00 Sk) ako zmluvnej pokuty za nesplnené objednávky v sume 381.269,07 eura (11.486.112,00 Sk) a ušlého zisku za nesplnené objednávky v sume 38.114,19 eura (1.148.228,00 Sk)] žalobca dostatočne a nad všetku pochybnosť nepreukázal, že zmluvnú pokutu a ušlý zisk, ktorých náhrady sa domáhal, poškodená spoločnosť Steffan Distillery Company s.r.o. obchodným partnerom uhradila. K tomu súd prvej inštancie mimo iného uviedol: ...”Predložený výdavkový pokladničný doklad zo dňa 19. 11. 2008 a zo dňa 04. 08. 2008 túto skutočnosť bez ďalšieho nepreukazujú. Kópie pokladničných dokladov, ktorými úhradu zmluvnej pokuty a ušlého zisku obchodným partnerom žalobca preukazoval, a ktoré sú súčasťou Odborného vyjadrenia č. 308/20133 zo dňa 20. 11. 2013, neobsahujú číslo dokladu, podpis schvaľujúcej osoby, podpis osoby, ktorá doklad vyhotovila a ani podpis príjemcu, a preto nemôžu nepochybne preukazovať vykonanie jednotlivých úhrad. Súd mal tiež za to, že žalobca nepreukázal ani dôvodnosť prípadnej úhrady zmluvnej pokuty a ušlého zisku a ich výšku. V oboch kúpnych zmluvách v čl. 7 Povinnosti predávajúceho bod 7.4. je uvedené, v prípade nedodania tovaru podľa objednávky v požadovanom termíne je povinný predávajúcemu uhradiť ušlý zisk a zmluvnú pokutu vo výške ceny nedodaného tovaru. Z uvedeného je zrejmé, že zmluvná pokuta nebola dojednaná ani určite, nie je zrejmé, že práve predávajúci t. j. poškodená spoločnosť mala povinnosť zmluvnú pokutu zaplatiť. Súd zároveň poukazuje na tú skutočnosť, že z predložených faktúr, ktorými boli sankcie za nedodanie tovaru vyfakturované nie je zrejmé aký ušlý zisk si obchodní partneri poškodenej spoločnosti uplatnili, z čoho pozostával a na základe akých skutočností k nemu obchodní partneri dospeli a ako ho vyčíslili. Nie je tiež zrejmé z akých cien nedodaného tovaru vychádzali, keď z obsahu oboch kúpnych zmlúv podľa čl. 9 Kúpne ceny a rabatové podmienky bod 9.1. kúpne ceny sú uvedené v platnom cenníku na príslušné obdobie bez DPH a podľa čl. 10 fakturácia bod 10.1. výrobky budú fakturované za ceny podľa dohody, faktúra bude vystavená pri odbere.” Pritom súd prvej inštancie prihliadal i na výpoveď svedka L. štatutárneho zástupcu spoločnosti Steffan Distillery Company, s.r.o., ktorý vo výpovedi vo vzťahu k

zmluvným sankciám uviedol, že sankcie poškodená spoločnosť zaplatila z dôvodu, aby odberatelia neoslovili niekoho iného na výrobu, a aby vydržali. Existovala tichá dohoda, že v prípade spustenia výroby dostatočne včas, sankcie budú spoločnosti vrátené. K plateniu sankcií išlo o zábezpeku, že po spustení výroby spoločnosť bude pokračovať. Sankcie boli dohodnuté v zmluvách, išlo o bežné sankcie, zmluvné pokuty. Vo vzťahu k termínu dodania tovaru uviedol, že išlo o rámcové zmluvy a prax bola taká, že od prijatia objednávky, ktorá sa upresňovala faxom alebo telefonicky, do 3-5 dní sa tovar dodával do skladu alebo vyskladňoval.

2. Škodu vo výške 4.828.650 eur uplatnenú ako ušlý zisk, ktorý by poškodená spoločnosť Steffan Distillery Company, s.r.o. dosiahla na základe Zmluvy o výrobe, plnení a dovoze liehovín a zachovaní obchodného tajomstva z 21. 09. 2004 v znení jej dodatkov, najmä Dodatku č. 3 zo dňa 01. 12. 2007 uzatvorenou so spoločnosťou KARLOFF s.r.o., žalobca preukazoval Znaleckým posudkom č. 177/2016 z 30. 08. 2016, doplnením č. 1 k znaleckému posudku č. 177/2016 číslo úkonu 224/2016 zo dňa 08. 11. 2016, výsluchom svedka L., štatutárny zástupca poškodenej spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. a svedka I. T. P., štatutárny zástupca spoločnosti KARLOFF, s.r.o. v období od 16. 01. 2002 do 11. 06. 2013. Súd prvej inštancie na stanovenie výšky ušlého zisku stanovením hodnoty podniku spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. ku dňu 31. 05. 2008 znaleckým posudkom č. 177/2016 zo dňa 30. 08. 2016 a jeho doplnením č. 1 zo dňa 08. 11. 2016 nemohol prihliadnuť z dôvodov uvádzaných žalovaným, s ktorými sa súd stotožnil. V znaleckom posudku v rámci uvedenia postupu výpočtu je uvedené, že výsledok hospodárenia za účtovné obdobie nebolo možné prevziať z výkazov spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. nakoľko firme bolo dňa 02. 06. 2008 odňaté povolenie na prevádzkovanie daňového skladu Svodín, čím stratila všetky oprávnenia potrebné na vykonávanie svojej činnosti. V znaleckom posudku znalecký ústav vychádzal zo Zmluvy o výrobe, plnení a dovoze liehovín a zachovaní obchodného tajomstva a z Dodatku č. 3 k zmluve a pri výpočte všeobecnej hodnoty podniku a určení výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, vychádzal z reálnych výkazov ziskov a strát spoločnosti KARLOFF s.r.o. za obdobie rokov 2008 - 2015, keď najneskôr do 31. 12. 2008 mala spoločnosť KARLOFF s.r.o. vstúpiť do spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. podielom 50% odkúpením ich nominálnej hodnoty obchodných podielov t. j. 10.000.000 Sk. Výčíslené zisky za dané obdobie spoločnosti KARLOFF s.r.o. boli navýšené o náklady, ktoré si spoločnosť KARLOFF s.r.o. na základe zmluvy výhradne hradí sama zo svojho 50% podielu. Výčíslené zisky boli rozdelené na 50%-ný podiel. Vo výpočte bol tento zisk zdanený aktuálnou sadzbou dane pre dané obdobie. Jediným účtovným dokladom spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. bol výkaz ziskov a strát k 31. 12. 2007, podľa ktorého spoločnosť bola ku dňu 31. 12. 2007 v strate. K odňatiu povolenia na prevádzkovanie daňového skladu došlo až 02. 06. 2008. Tvrdenie žalobcu, že na strane poškodenej spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. došlo k strate majetkového prínosu, ktorý predstavoval ušlý zisk, ktorý by spoločnosť dosiahla na základe spolupráce so spoločnosťou KARLOFF s.r.o. nebyť nezákonného rozhodnutia Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín zo dňa 02. 06. 2008 podľa názoru súdu prvej inštancie neobstoja. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu hypotetickej škody, teda škody, ktorá poškodenej spoločnosti nevznikla. Ušlý zisk nemôže predstavovať len zmarenie zamýšľaného zámeru či prísľubu možného zisku ak nie je majetkový prínos podložený už existujúcimi či reálne dosiahnuteľnými okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že nebyť škodnej udalosti k zamýšľanému zisku by skutočne aj došlo. V prejednávanej veci došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, ale z vykonaného dokazovania nie je možné stanoviť, že by jednoznačne i v prípade, že by k vydaniu nezákonného rozhodnutia Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín zo dňa 02. 06. 2008 nedošlo, došlo v zmysle uzatvorenej Zmluvy o výrobe, plnení a dovoze liehovín (§ 644 a nasl. OZ) a zachovaní obchodného tajomstva (§ 17 a nasl. OZ) zo dňa 21. 09. 2004 v znení jej Dodatku č. 3 zo dňa 01. 12. 2007 k skutočnej realizácii toho, že by spoločnosť KARLOFF s.r.o. reálne vstúpila do spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. podielom 50% a to najneskôr do 31. 12. 2008 odkúpením ich nominálnej hodnoty obchodných podielov t. j. 10.000.000 Sk. Skutočnosť, že takýto postup bol všeobecne dohodnutý neznamena, že by k nemu i reálne a za tých podmienok došlo. Podľa názoru súdu prvej inštancie je tiež podstatná skutočnosť, že v súvislosti s uvedeným, spoločnosť KARLOFF s.r.o. svoj záväzok kapitálovo vstúpiť do spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. už v minulosti nesplnila, keď i napriek tomu, že v Zmluve o spolupráci z 21. 09. 2004 v článku IX sa zaviazala, že najneskôr do konca roka 2006 kapitálovo vstúpi do spoločnosti

poškodeného obchodných podielov minimálne 40% nominálnej hodnoty. Žalobca teda nepreukázal vznik škody titulom ušlého zisku v dôsledku nerealizovania kapitálového prepojenia spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. a spoločnosti KARLOFF s.r.o. keď nepreukázal, že reálne by došlo nebyť vydania nezákonného rozhodnutia colného úradu ku kapitálovému prepojeniu uvedených spoločností a že boli skutočne vykonávané kroky pre realizáciu uvedeného.

3. Škodu vo výške 1.080.864 eur uplatnenú ako ušlý zisk, v súvislosti s nerealizovaním projektu „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov na báze obnoviteľných zdrojov energie“, žalobca preukazoval predložením Štúdie uskutočniteľnosti stavby vypracovanej D. v júni 2008 a výsluchom svedka L. štatutárneho zástupcu poškodenej spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o.

3.1. Súd prvej inštancie po vyhodnotení vykonaného dokazovania mal za to, že žalobca nepreukázal ním uplatnený nárok na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku v dôsledku nerealizovania projektu „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov na báze obnoviteľných zdrojov energie“, keď neunesol dôkazné bremeno na preukázanie existencie ušlého zisku a jeho výšky. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že s realizáciou projektu vôbec začal, v akom štádiu procesu bol Projekt realizovaný, či vôbec boli okrem vypracovanej štúdie začaté práce na projekte. Predložením štúdie, tieto podľa názoru súdu podstatné okolnosti pre dôvodné uplatnenie nároku na náhradu ušlého zisku, neboli preukázané. Práve z výpovede svedka L. vyplynulo, že práce na projekte mali začať až v septembri 2008.

4. V prejednávanej veci podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca neunesol ani dôkazné bremeno preukázania príčinnej súvislosti medzi vznikom majetkovej ujmy, teda vznikom škody a nezákonným rozhodnutím Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín vydané pod č. 41692/2008-6138 dňa 02. 06. 2008.

4.1. Žalobca preukazoval príčinnú súvislosť medzi vytýkaným nezákonným rozhodnutím a vznikom ujmy skutočnosťou, že v prípade, že by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia tak by k vzniku škody nedošlo, keď práve rozhodnutie Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín vydané pod č. 41692/2008-6138 dňa 02. 06. 2008 bolo príčinou vzniku uplatnenej škody.

4.2. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcom uvádzaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a uplatnenou náhradou škody neobstojí, nakoľko nejde o priamu príčinnú súvislosť, keďže nezákonné rozhodnutie - rozhodnutie Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu jednoznačne nebolo v priamej príčinnej súvislosti so žalobcom uplatnenou náhradou škody. Medzi vznikom škody a rozhodnutím Colného úradu Nitra, ktoré súd vyhodnotil ako nezákonné, musí existovať príčinná súvislosť, a to bezprostredná a priama. V prejednávanej veci však preto, aby príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou mohla byť kvalifikovaná ako priama a bezprostredná, musela by žalobcovi vzniknúť škoda ako priamy a bezprostredný, nie sprostredkovaný dôsledok odňatia povolenia na prevádzkovanie daňového skladu. Žalobca však odvodzuje vznik škody ako dôsledok nedodania tovaru odberateľom poškodeného, nedosiahnutie zisku v dôsledku neuskutočneného plánovaného kapitálového vstupu do spoločnosti poškodeného tretím subjektom, a to odkúpením obchodných podielov a nezrealizovaním plánovaného projektu. Žalobca teda vznik škody odvodzuje až z absencie následných skutočností. Nie je preto možné tvrdiť, že škoda poškodenému subjektu, právnomu predchodcovi žalobcu, vznikla v priamej príčinnej súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia. Nezákonné rozhodnutie nemohlo s ohľadom na časovú následnosť a logickú súvislosť, byť bezprostrednou príčinou toho, že právny predchodca žalobcu uhradil zmluvnú pokutu, a že nezrealizoval kapitálové prepojenie s treťou osobou a nezrealizoval plánovaný projekt. O vzťah príčinnej súvislosti v prejednávanej veci by išlo len vtedy, ak by škoda a ušlý zisk vznikla ako následok právom kvalifikovanej okolnosti, teda ak by bolo nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku a žalobca by preukázal, že ak by k vydaniu nezákonného rozhodnutia nedošlo, tak ku škode by neprišlo. Ak bola príčinou škody (ušlého zisku) iná skutočnosť, nevzniká zodpovednosť za škodu. Zo samotného nezákonného rozhodnutia nie je možné odvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku. Žalobca na preukázanie priamej príčinnej súvislosti medzi ním uplatnenou škodou a nezákonným rozhodnutím Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu žiadne dôkazy

neprodukoval a ani na vykonanie dokazovania v tomto smere neodkázal. Žalobca len vo všeobecnosti uviedol, že nebyť nezákonného rozhodnutia ku škode by nedošlo. Súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že úspešnej žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovaná si výslovne náhradu trov konania neuplatnila z dôvodu, že jej žiadne trovy konania nevznikli.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. apríla 2021 sp. zn. 4Co/201/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v žalobe zamietajúcej časti a o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie; žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol mimo iného: „V posudzovanej veci súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplattenia žalovanej istiny s príslušenstvom titulom náhrady škody podľa Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyšli najavo, pričom správne vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Vec posúdil správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobu zamietol aj riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania. ...K námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h) CSP), odvolací súd uvádza, že ...uvedený odvolací dôvod nie je vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu naplnený. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie v tejto časti nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z obsahu listín nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli predloženými listinnými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení druhého dielu Civilného sporového poriadku alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.“ Ani odvoláciu námietku žalobcu, spočívajúcu v inej vade, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP) odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

5.2. V posudzovanej veci došlo k viacnásobnému postúpeniu pohľadávky, s ktorou otázkou sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal či už z hľadiska posudzovania platnosti postúpenia pohľadávky, ako aj v rámci posudzovania aktívnej legitimácie žalobcu a podrobne uvedenú otázku rozobral v bodoch 11.8. - 11.11. rozsudku. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že postúpenie pohľadávky bolo Ministerstvu financií SR ako orgánu oprávnenému konať za žalovaného písomne aj vždy postupcom oznámené a žalobca je v posudzovanej veci aktívne legitimovaný subjekt na uplatnenie nároku na náhradu škody.

5.3. Pri preukazovaní nezákonného rozhodnutia odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že žalobca preukázal existenciu nezákonného rozhodnutia orgánu štátu - rozhodnutia Colného úradu Nitra č. 41692/2008-6138 zo dňa 02. 06. 2008 o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu Likérka Svodín, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vydaným dňa 17. marca 2010 pod spisovou značkou 5Sžf/40/2009 ako príslušný orgán, zrušil pre nezákonnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak bolo rozhodnutie uvedeného správneho orgánu Najvyšším súdom SR právoplatne zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, je súd v konaní o náhradu škody ním spôsobenej, rozhodnutím Najvyššieho súdu SR viazaný, a o zákonnosti alebo nezákonnosti zrušeného rozhodnutia nie je možné v občianskom súdnom konaní ďalej polemizovať a súd ho v tomto konaní ani nemôže opätovne preskúmať.

5.4. Skutočnú škodu uplatnenú vo výške 768.799,18 eura, ktorá mala vzniknúť poškodenému subjektu v dôsledku úhrady sankcií odberateľom JG. a obchodnej spoločnosti ALEX RV s.r.o. (špecifikovanú v bodoch 17.2.-17.2.3. rozsudku) žalobca preukazoval Odborným vyjadrením č. 308/2013 vypracovaným Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline zo dňa 20. 11. 2013. Pri posudzovaní tohto nároku súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a v konaní

nepreukázal, že mu škoda v uplatnenej výške 768.799,18 eura v dôsledku úhrad sankcií vznikla, a že jeho majetok sa zmenšil o uvedenú sumu. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa žalobca nestotožnil a namietal, že dostatočne preukázal, že zmluvnú pokutu a ušlý zisk, ktorých náhrady sa v tomto konaní domáhal, poškodená spoločnosť Steffan Distillery Company, s.r.o. obchodným partnerom uhradila. Preskúmaním obsahu spisu vrátane uvedeného odborného vyjadrenia odvolací súd konštatuje, že tvrdeniam žalobcu nie je možné prisvedčiť a stotožňuje sa s právnym názorom súdu prvej inštancie uvedenom v bode 17.2.4. rozsudku. Súhlasne so súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že predložené výdavkové pokladničné doklady zo dňa 19. 11. 2008 a zo dňa 04. 08. 2008 a 05. 08. 2008 túto skutočnosť bez ďalšieho nepreukazujú, z predložených faktúr, ktorými boli sankcie za nedodanie tovaru vyfakturované nie je zrejmé aký ušlý zisk si obchodní partneri poškodenej spoločnosti uplatnili, z čoho pozostával a na základe akých skutočností k nemu obchodní partneri dospeli a ako ho vyčíslili. Zároveň odvolací súd súhlasne so súdom prvej inštancie konštatuje, že z predložených listinných dokladov vyplýva, že objednávky oboch obchodných partnerov boli uskutočnené/realizované v časovom období pred vydaním rozhodnutia colného úradu, v dôsledku nezákonnosti, ktorého sa žalobca náhrady škody domáhal t. j. pred dátumom 02. 06. 2008 (objednávky T. zo dňa 16. 04. 2008, 05. 05. 2008, 19. 05. 2008, objednávky spoločnosti ALEX RV s.r.o. z 20. 03. 2008, z 18. 04. 2008 a z 20. 05. 2008). Len 1 objednávka bola s dátumom po jeho vydaní a doručení poškodenej spoločnosti a to objednávka A. zo dňa 04. 06. 2008. Vychádzajúc z uvedeného je preto správny záver súdu prvej inštancie v tom, že nie je zrejmé z akých dôvodov uvedené objednávky obchodných partnerov poškodenej spoločnosti neboli vybavené a na základe akých skutočností a prečo im objednaný tovar dodaný nebol.

5.5. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s právnym názorom žalobcu, v súvislosti s uplatneným ušlým ziskom na základe zazmluvnenej spolupráce so spoločnosťou KARLOFF s.r.o. Nesúhlasí s jeho tvrdením, že ušlý zisk bol zo strany žalobcu v konaní preukázaný početnými dôkazmi vrátane Znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. úkonu 177/2016 zo dňa 30. 08. 2016 a jeho príloh a Doplnením č. 1 k znaleckému posudku zo dňa 08. 11. 2016, ktorý jeho výšku použitím podnikateľskej metódy stanovil v sume 4.828.650 eur. Nesúhlasí s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie pri posudzovaní výšky ušlého zisku stanovením hodnoty podniku spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. ku dňu 31. 05. 2008, ktorú preukazoval predmetným znaleckým posudkom, na znalecký posudok neprihliadol ani sa ním nezaoberal a priklonil sa len k dôvodom uvádzaným žalovaným. Takéto tvrdenie žalobcu je v rozpore s bodom 17.3.8. rozsudku. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že žalobca si v posudzovanej veci uplatnil nárok na náhradu hypotetickej škody, nakoľko ušlý zisk nemôže predstavovať len zmarenie zamýšľaného zámeru či prisľubu možného zisku ak nie je majetkový prínos podložený už existujúcimi, či reálne dosiahnuteľnými okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že nebyť škodnej udalosti k zamýšľanému zisku by skutočne aj došlo. Odvolací súd zdôrazňuje, že ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Pre výšku ušlého zisku je rozhodujúce, akému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu (škodná udalosť), teda konkrétne o aký reálne dosiahnuteľný príjem poškodený prišiel.

5.6. Len všeobecné tvrdenie o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru bez ďalšieho, nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku, a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Je tomu tak preto, že zákon č. 58/1969 Zb. nezakladá vznik nároku na náhradu škody paušálne a automaticky v každom jednotlivom prípade porušenia povinnosti zo strany orgánov štátu, ale len celkom výnimočne za predpokladu súčasného naplnenia aj ďalších predpokladov vzniku a existencie zodpovednostného vzťahu, ktorými sú existencia škody (ušlého zisku) a príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním alebo opomenutím orgánov štátu. Dôkazné bremeno ohľadom naplnenia týchto podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu pritom zaťažuje poškodeného. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za

daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha, je skutočne iba „fikciou“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/513/2014). „Aj v prípade ušlého zisku musí ísť o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti“ (z uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 4MCdo/23/2008). Za ušlý zisk teda nemožno považovať hypotetický ušlý zisk, ktorý nemá žiadny konkrétny preukázateľný základ. Ušlý zisk je teda stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti, toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/319/2008, 1Cdo/76/2008). Pokiaľ žalovaný nepreukáže existenciu týchto okolností a výšku ušlého zisku, ktorý mohol pri bežnom chode vecí očakávať, nemôže byť v konaní úspešný.

5.7. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že Obchodná spoločnosť KARLOFF s.r.o. ako objednávateľ uzatvorila dňa 21. 09. 2004 so spoločnosťou Steffan Distillery Company s.r.o., v tom čase s obchodným meno ALKOMTRADE s.r.o. ako zhotoviteľom Zmluvu o výrobe, plnení a dovoze liehovín (§ 644 a nasl. OZ) a zachovaní obchodného tajomstva (§ 17 a nasl. OZ). Predmetom zmluvy bola objednávka objednávateľa u zhotoviteľa na výrobu, plnenie a dovoz značkových liehovín KARLOFF SK, KARLOFF PREMIUM, JENČÍK a DCÉRY. Podľa článku IX. osobitné dojednania Zmluvy v prípade, že zo strany zhotoviteľa nedôjde k akémukoľvek porušeniu ustanovení tejto zmluvy, objednávateľ sa zaväzuje: 1. Nevyhľadávať iného zhotoviteľa pre predmety zmluvy uvedené v Čl. I. 2. Najneskôr do konca roka 2006 kapitálovo vstúpiť do spoločnosti ALKOMTRADE s.r.o. SVODÍN, IČO: 36309524, odkúpením obchodných podielov minimálne 40% nominálnej hodnoty alebo zvýšením základného imania formou investícií do novej výroby liehovín. Dodatkom č. 3 zo dňa 01. 12. 2007 k predmetnej zmluve bol článok IX. Osobitné dojednania, bod 2 bol upravený „2. Karloff s.r.o. vstúpi do spoločnosti STEFFAN DISTILLERY COMPANY s.r.o. (predtým ALKOMTRADE s.r.o.) podielom 50%, a to najneskôr do 31. 12. 2008 odkúpením ich nominálnej hodnoty obchodných podielov t. j. 10.000.000 Sk.“ V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právny predchodca žalobcu sa rozhodol uzavrieť predmetnú zmluvu vrátane dodatku v čase, keď túto spoluprácu so spol. Karlof s.r.o. považoval sám na základe vlastnej vôle za najvhodnejšiu. V oznámení spoločnosti KARLOFF s.r.o. zo dňa 03. 07. 2008 adresovanom spoločnosti Steffan Distillery Company, s.r.o., nazvanom ako ukončenie obchodných vzťahov (č. l. 831) je uvedené, že napriek snahe o prísľub zlepšenia plnenia objednávok k náprave nedošlo. Dobré meno spoločnosti však utrpelo porušením zmluvných povinností a nedodaním tovaru v dohodnutej dobe, preto neuvažuje o ďalšej spolupráci so spoločnosťou Steffan Distillery Company, s.r.o. V nadväznosti na uvedené sa odvolací súd stotožňuje so súdom prvej inštancie, že z vykonaného dokazovania nie je možné stanoviť, že by jednoznačne aj v prípade, že ak by k vydaniu nezákonného rozhodnutia Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín zo dňa 02. 06. 2008 nedošlo, došlo by v zmysle uzatvorenej Zmluvy o výrobe, plnení a dovoze liehovín a zachovaní obchodného tajomstva zo dňa 21. 09. 2004 v znení jej Dodatku č. 3 zo dňa 01. 12. 2007 k skutočnej realizácii toho, že by spoločnosť KARLOFF s.r.o. reálne vstúpila do spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. podielom 50%, a to najneskôr do 31. 12. 2008 odkúpením ich nominálnej hodnoty obchodných podielov t. j. 10.000.000 Sk. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní zakladala svoj nárok na ušlý zisk na tvrdení o existencii hypotetického ušlého zisku, pričom v priebehu konania nepreukázal konkrétne okolnosti zdôvodňujúce uplatnený nárok a dokazujúce existenciu ušlého zisku ako dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu štátu. Žalobcom uplatnený ušlý zisk nemá reálny základ a ostáva len v rovine fikcie. Pokiaľ sa žalobca odvoláva na znalecký posudok, vrátane jeho doplnenia č.1, je potrebné poznamenať, že znalecký posudok slúži ako dôkazný prostriedok v tých prípadoch, kedy sa na posúdenie určitých čiastkových otázok vyžadujú špecifické odborné znalosti, právne posúdenie vecí, t. j. či (ne)boli naplnené podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu a či je nárok v žalobe opodstatnený, je však výlučne vecou súdu a nie znalca. Inými slovami nárok poškodeného na ušlý zisk nemôže založiť znalecký posudok, ale len preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody.

5.8. Pri posudzovaní škody vo výške 1.080.864 eur uplatnenej ako ušlý zisk, v súvislosti s nerealizovaním projektu „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov na báze obnoviteľných zdrojov energie“, ktorú žalobca preukazoval predložením Štúdie uskutočniteľnosti stavby vypracovanej D. v júni 2008 a výsluchom svedka L.

štatutárneho zástupcu poškodenej spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. Žalobca tvrdil, že predmetný projekt mala poškodená spoločnosť Steffan Distillery Company s.r.o. spustiť do prevádzky v septembri 2008, k čomu však v dôsledku nezákonného rozhodnutia Colného úradu Nitra o odňatí povolenia nedošlo. Z predloženej štúdie uskutočniteľnosti stavby projektu vyplýva návratnosť investícií projektu v období 4 rokoch a predpokladaná výška zisku po zdanení mala predstavovať sumu 270.216 eur ročne. Od septembra 2012 by potom bolo možné počítať s čistým ziskom projektu predstavujúcim ušlý zisk poškodenej k septembru 2016 (4 roky) v sume 1.080.864,00 eur. Žalobca nesúhlasil so súdom prvej inštancie, že nepreukázal ním uplatnený nárok na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku v dôsledku nerealizovania uvedeného projektu a mal za to, že existenciu ušlého zisku dostatočne preukázal. Svoje námietky smeroval aj vo vzťahu k hodnoteniu vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie. Túto námietku odvolací súd považuje za nedôvodnú nakoľko z obsahu preskúmaného rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli vrátane svedeckých výpovedí, na ktoré v odvolaní žalobca poukazuje. Odvolací súd prisvedčil súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal, že s realizáciou projektu začal, v akom štádiu procesu bol Projekt realizovaný, či boli okrem vypracovanej štúdie začaté práce na projekte. Žalobcom tvrdené vykonané prípravy na projekte nemožno posudzovať, že sa s realizáciou projektu začalo, keď aj zo svedeckých výpovedí, (na ktoré v konečnom dôsledku poukazuje aj žalobca) vyplýva, že projekt mal byť spustený v septembri 2008. Taktiež Vyhlásenia D. Y. B., K. zo dňa 6. 10. 2016 k „Štúdii uskutočniteľnosti stavby“, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje vyplýva, že spoločnosť Steffan D.C. s.r.o. pripravovala investície na realizáciu na rozšírenie energetického zdroja a počas ich spolupráce sa realizovala nádrž na skladovanie výpalkov o objeme 50 m³, čo taktiež nemožno vyhodnotiť, že sa s realizáciou projektu už začalo. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k existencii takejto škody, ktorú považuje za hypotetickú a nereálnu. Žalobca totiž nijako nepreukázal, že by pri predpoklade chode vecí dosiahol tvrdený zisk. Predložením Štúdie uskutočniteľnosti stavby „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov, na báze obnoviteľných zdrojov energie“ podľa názoru odvolacieho súdu podstatné okolnosti pre dôvodné uplatnenie nároku na náhradu ušlého zisku, neboli preukázané a podnikateľský zámer žalobcu nebol dotiahnutý do takého štádia, kedy by bolo možné považovať dosiahnutie prospechu z podnikania za vysoko pravdepodobné. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že jeho právnomu predchodcovi vznikla uplatnená škoda ako ušlý zisk.

5.9. Predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda (v podobe skutočnej škody - *damnum emergens* alebo ušlého zisku - *lucrum cessant*) musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti. Škoda, ani porušenie právnej povinnosti ešte nezakladajú zodpovednosť za škodu a tomu korelujúce právo na jej náhradu. Príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, čo sa týka príčinnej súvislosti v civilnom procese, zaťažuje v zásade tú sporovú stranu, ktorej tvrdenie má byť preukázané [teda poškodenej (žalobcu)]. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je teda podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že nebyť protiprávneho konania (opomenutia) škodcu, škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť (napr. porušenie zmluvnej povinnosti samotným poškodným), zodpovednosť za škodu nenastáva. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konaním poškodenej (ak vznikla) a konaním škodcu (ak je protiprávne), sa príčinná súvislosť zisťuje. Škoda vyčíslená v predmetnom konaní sa skladá zo skutočnej škody a ušlého zisku. Žalobca si v konaní uplatňoval skutočnú škodu vyčíslenú v sume 768,799,18 eura pozostávajúcu z úhrady sankcií odberateľom T. a obchodnej spoločnosti ALEX RV s.r.o. Príčinnú súvislosť medzi vytýkaným nezákonným rozhodnutím a vznikom ujmy preukazoval tým, že v prípade, ak by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia tak by k vzniku škody nedošlo, keď práve rozhodnutie Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu - Svodín

vydané pod č. 41692/2008-6138 dňa 02. 06. 2008 bolo príčinou vzniku uplatnenej škody. Odvolací súd súhlasne so súdom prvej inštancie konštatuje, že v danom prípade nejde o priamu príčinnú súvislosť, keďže nezákonné rozhodnutie - rozhodnutie Colného úradu Nitra o odňatí povolenia na prevádzkovanie daňového skladu jednoznačne nebolo v priamej príčinnej súvislosti so žalobcom uplatnenou náhradou škody za uhradenie sankcií. Vznik škody bol podľa názoru odvolacieho súdu spôsobený výlučne porušením zmluvnej povinnosti samotnou poškodenou spoločnosťou nedodaním objednaného tovaru, čo znamená, že medzi nezákonným rozhodnutím a skutočnou škodou uvádzanou žalobcom neexistuje žiadna príčinná súvislosť. Vo vzťahu k príčinnej súvislosti škody vo forme ušlého zisku vo výške 4.828.650 eur, ktorý ako tvrdil by poškodený subjekt dosiahol na základe spolupráce so spoločnosťou KARLOFF s.r.o. a mal za to, že práve predmetné nezákonné rozhodnutie colného úradu bolo príčinou vzniku škody vo forme ušlého zisku, ktorý by na základe spolupráce dosiahol a toto rozhodnutie bolo príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. K príčinnej súvislosti s náhradou ušlého zisku vo výške 1.080.864 eur, ktorý by podľa tvrdenia žalobcu poškodený subjekt dosiahol na základe realizácie projektu „Realizácia nového energetického zdroja, zabezpečujúca výrobu bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov na báze obnoviteľných zdrojov energie" uviedol, že príčinná súvislosť uvedenej škody a nezákonného rozhodnutia je jasne daná, nakoľko podstatou tohto projektu mala byť výroba bioetanolu z kukurice v liehovare Šišov t. j. v liehovare v majetku poškodeného, ktorému však bolo de facto na jeho prevádzkovanie odňaté povolenie práve nezákonným rozhodnutím. Vychádzajúc z vyššie uvedeného posúdenia žalobcom uplatneného ušlého zisku je možné konštatovať, že škoda uvádzaná žalobcom, ktorá zodpovedá ušlému zisku nie je skutočná a určitá. Za týchto podmienok odvolací súd dospel k záveru, že medzi vydaným nezákonným rozhodnutím a ušlým ziskom uvádzaným žalobcom neexistuje takisto žiadna príčinná súvislosť. Odvolací súd zároveň uvádza, že podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom resp. nezákonným rozhodnutím sú stanovené kumulatívne, v prípade nesplnenia čo aj len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007, sp. zn. 3Cdo/32/2007). Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje právny záver súdu prvej inštancie o neexistencii príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím žalovaného za správny, zodpovedajúci zistenému skutkovému stavu.

5.10. V súvislosti s podaním žalobcu zo dňa 27. 07. 2018 označeným ako Doplňenie právnej argumentácie k odvolaniu odvolací súd poukazuje na § 365 ods. 3 CSP, v zmysle ktorého odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Predmetné podanie bolo doručené odvolaciemu súdu až po uplynutí odvolacej lehoty a preto naň neprihliadal.

6. Za správne považuje odvolací súd aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP.

7. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia ohľadne vzniku škody a jej výšky a príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Obsah odvolania žalobcu nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

8. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala úspech v odvolacom konaní, nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko jej v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) CSP. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10.1. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP (o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorým mu malo byť znemožnené uskutočňovať procesné práva v miere dosahujúcej porušenie práv na spravodlivý proces) vymedzil tým, že odvolací súd i súd prvej inštancie nevykonali (neoboznámili) v celosti dôkaz (znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. úkonu: 177/2016 z 30. augusta 2016 a jeho Doplnok č. 1 č. úkonu: 224/2016 z 8. novembra 2016) preukazujúceho ušlý zisk a spôsob jeho výpočtu. V kontexte preukázania ušlého zisku a jeho výpočtu namietal, že v rozsudku odvolací súd neuviedol ani nespomenul dôkazy (napr. znalecký posudok s CD nosičom, výsluchy štatutárov spoločnosti KARLOFF, čestné prehlásenia tretích osôb, e-mail zamestnankyne E. S. I. A. K. z 5. októbra 2016, ktorá vypracovala znalecký posudok), ktoré z konania vyplynuli v prospech žalobcu. Žalobca nahliadnutím do spisu 18. apríla 2018 zistil, že priložené CD (obsahujúce hlavné knihy a denníky spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. za roky 2001 až 2008) ako súčasť znaleckého posudku nebolo súdmi otvorené zo zapečatenej obálky, súdy sa s jeho obsahom neoboznámili. Na absencii obsahu CD nosiči v znaleckom posudku súdy a už spomenutých okolnostiach o selektívnom hodnotení dôkazov (neprihliadani na výpovede svedkov a čestné prehlásenia a iné) založili svoje rozhodnutia, čím podľa dovolateľa založili vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (k nevykonaniu dôkazu znaleckým posudkom napr. II. ÚS 97/2013). Odvolací súd opomenul dôležité skutočnosti, logicky ich do svojho rozhodnutia nepojal, jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. V doplnení dovolania dovolateľ poukazuje na rozhodnutia ústavného súdu ohľadom výnimočnosti prípadov, kedy chybné zistenia súdov dosahujú extrémne rozpory a predstavujú porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, popisuje skutkový stav veci a chronológiu rozhodnutí všeobecných súdov, poukazuje na čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru i čl. 46 ods. 1 ústavy. Dovolateľ polemizuje so skutkovými a právnymi závermi konajúcich súdov pokiaľ ide o stanovenie výšky ušlého zisku stanovením hodnoty obchodnej spoločnosti Steffan Distillery Company s.r.o. s odkazom na znalecký posudok obsahujúci CD nosič s údajmi z mesačných hlavných kníh a denníkov tejto obchodnej spoločnosti za obdobie rokov 2001 až 2008.

11. Žalovaná navrhla dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť, alternatívne ako nedôvodné ho zamietnuť. Iný právny názor na vyhodnotenie dôkazov nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Nedostatočné zistenie skutkového stavu veci alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie (bod 17.3.8.) v kontexte s rozhodnutím odvolacieho súdu (bod 45 a násl.) vysvetľujú úvahy súdov pri vyhodnocovaní znaleckého posudku ako dôkazu. Žalobca nedokáže akceptovať skutočnosť, že znaleckým posudkom nemožno hodnotiť právnu opodstatnenosť nároku.

11.1. Dovolateľ zotrval na podanom dovolaní. Doplnenie dovolania zaslal žalobca 23. augusta 2021 elektronicky s kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktoré bolo súdu doručené 23. augusta 2021. Nad rámec toho bolo doplnenie dovolania zaslané dovolateľom aj poštou 24. augusta 2021.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

15. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a

dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

16. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

18. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

19. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

20. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

21. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

22. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

22.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

22.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

22.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

23. Dovolací súd cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

23.1. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tvrdí, že pokiaľ ide o vznik škody (ušlého zisku) a jej výšku súdy neprihliadali na znalecký posudok č. 177/2016 s dodatkom č. 1 obsahujúci CD nosič, neprihliadali ani na ďalšie dôkazy (svedecké výpovede štatutárov spoločnosti KARLOFF s.r.o., čestné prehlásenia tretích osôb, e-mail pracovníčky USI) svedčiacie v jeho prospech, a tak selektívnym prístupom pri hodnotení dôkazov založili extrémny rozpor medzi skutkovými zisteniami a právnym závermi, ich rozhodnutia považoval preto za nedostatočne odôvodnené.

23.1.1. Z obsahu znaleckého posudku č. 177/2016 z 19. januára 2016 (č. l. 686 a násl. spisu) vyplýva, že úlohou znalca bolo stanoviť výšku ušlého zisku, ktorý by bola dosiahla spoločnosť Steffan Distillery Company s.r.o. na základe zmluvnej spolupráce so spoločnosťou KARLOFF s.r.o., účelom znaleckého posudku bolo vyčíslenie náhrady škody voči štátu v zmysle zákona č. 514/2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Zo záveru posudku vyplýva, ako sa znalec s uloženou úlohou - stanovenia výšky ušlého zisku - vysporiadal.

23.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f)

CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnomu posúdeniu sporu. Prijaté rozhodnutie (stotožňujúc sa so súdom prvej inštancie) odvolací súd v žalobe zamietajúcej časti odôvodnil nenaplnením dvoch z troch podmienok zodpovednosti štátu za škodu, a to nepreukázaním vzniku škody (ušlého zisku) a jej výšky a nepreukázaním príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a tvrdenou vzniknutou škodou. Zdôraznil, že pre vznik zodpovednosti štátu musia byť preukázané všetky (tri) podmienky zodpovednosti súčasne (1/ nesprávny úradný postup/nezákonné rozhodnutie, 2/ vznik škody/ušlý zisk a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom/nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou/ušlým ziskom); len kumulatívne splnenie všetkých troch podmienok zakladá zodpovednosť štátu. Splnenie len jednej, či niektorých podmienok (napr. o existencii nezákonného rozhodnutia, vzniku ušlého zisku a jeho výšky) má za následok zamietnutie žaloby. Nepreukázanie splnenia všetkých (dvoch z troch) podmienok vzniku nároku žalobcu na náhradu škody/ušlého zisku voči štátu odvolací súd v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie náležite, podrobne a logicky vysvetlil. Dovolateľova argumentácia v dovolaní v zmysle § 420 písm. f) CSP smeruje (len) k spochybneniu podmienky ohľadom otázky existencie vzniku škody/ušlého zisku (ušlý zisk je kategóriou škody) a jej výšky, súdy však pre zamietnutie žaloby skonštatovali aj nesplnenie (ďalšej) podmienky, a to príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a žalobcom deklarovanou škodou/ušlým ziskom, čo dovolateľ dovolaním nenapadol ani nespochybnil. V tejto súvislosti ani v prípade opodstatnenosti dovolacej argumentácie viažucej sa výlučne ku škode/ušlého zisku a ich výške sa nejedná o prípad s takou intenzitou porušených práv, pre ktorú by bolo nevyhnutné zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, keď toto rozhodnutie obстоjí z ďalšieho (samostatného) dôvodu, ktorý spochybnený nebol (absencie príčinnej súvislosti, k tomu porovnaj bod 23.2.1. nižšie); v takom prípade konanie ako celok (vo výsledku) netrpí deficitom spravodlivého súdneho procesu (porovnaj napr. 9Cdo/266/2020). Z týchto dôvodov dovolací súd nezdiera názor žalobcu, že prípadná vada v zmysle § 420 písm. f) CSP ohľadom nedostatočne odôvodneného rozhodnutia, neúplného dokazovania, nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, či nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k otázke ušlého zisku/škody a jeho výšky, je dôvodom, pre ktorý treba napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces, čo ale nie je tento prípad. Preto dovolacia odpoveď o vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá sa spája výlučne (len) s otázkou vzniku ušlého zisku/škody a jeho výšky by bola čisto akademickou i právne nevýznamnou, bez možnosti vplyvu na dovolateľov doterajší neúspech v spore. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán (porovnaj 9Cdo/108/2001). Formulácia a vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP a jeho posúdenie, ktoré dovolateľ považuje za správne nie je spôsobilé zvrátiť rozhodnutie odvolacieho súdu a naplniť účel dovolacieho konania, lebo ani zistenie namietanej vady konania samo o sebe nedopadá ani nevyvracia správnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu v spojení so súdom prvej inštancie, na ktorých založili svoje rozhodnutia (ohľadom deficitu príčinnej súvislosti) o zamietnutí žaloby; príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je pritom podstatným (esenciálnym) a neopomenuteľným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty za škodu/ušlý zisk. Nárok na náhradu škody/ušlého zisku sa nezakladá paušálne a automaticky v každom jednom prípade porušenia povinnosti zo strany orgánu verejnej moci, ale len celkom výnimočne za predpokladu súčasného naplnenia ďalších predpokladov vzniku a existencie zodpovednostného vzťahu, ktorými sú existencia škody/ušlého zisku a príčinnej súvislosti medzi škodou/ušlým ziskom a protiprávnym konaním (napr. nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom a pod.). Ani pozitívne (či negatívne) vyriešenie otázky vady konania tak ako bola nastolená dovolateľom v okolnostiach tohto dovolacieho konania sa netýka takých záverov, výlučne na ktorých spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. V danom prípade dovolateľom namietaná vada zmätočnosti

o nepreskúmateľnosti otázky vzniku ušlého zisku/škody a jeho výšky nespochybňuje konanie ako celok a v jeho výsledku, ale len jeho časť.

23.2.1. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah

príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom/ nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; vyriešenie tejto otázky preto nemožno uložiť znalcovi (ten môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádza). Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 2010, sp. zn. 5Cdo/126/2009). Podľa názoru súdov v danom prípade príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou/ušľým ziskom chýbala priamosť (viď bod 4. až 4.2. a 5.7. až 5.9. vyššie). Uvedený záver súdov nebol dovolaním dotknutý.

23.3. Napriek vyššie uvedenému považoval dovolací súd za potrebné poukázať na to, že nie všetky tvrdenia dovolateľa zodpovedajú tomu, čo vyplýva z obsahu spisu. Napríklad názor dovolateľa, že súdy selektívnym spôsobom hodnotili dôkazy, keď pri rozhodovaní neprihliadali na dôkazy svedčiace v jeho prospech (znalecký posudok a v ňom pripojený obsah CD nosiča, svedecké výpovede štatutárov spoločnosti KARLOFF s.r.o., čestné prehlásenia tretích osôb, e-mail pracovníčky USI) nezodpovedá rozhodnutiu súdu prvej inštancie [viď napr. bod 9; bod 17.3.5. (výpoveď svedka I. spoločnosti KARLOFF s.r.o.); body 17.3.6. až 17.3.8. (znalecký posudok a jeho doplnok č. 1)], ani rozhodnutiu odvolacieho súdu (viď bod 45 veta druhá a tretia, bod 47 posledná veta). K tomu, ako súdy pristúpili k vyhodnoteniu znaleckého posudku, výsluchov svedkov porovnaj najmä bod 17.3. až 17.4.6., bod 18.3. rozhodnutia súdu prvej inštancie a bod 45, 47 a 48 rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľov nesúhlas s tým ako súdy vyhodnotili jednotlivé dôkazy ohľadom otázky vzniku škody/ušľého zisku a jej výšky nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Úvahy súdov pri hodnotení dôkazov o takej otázke nepreukazujú, aby išlo o závery svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle. Teda o prípad závery extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a prijatými právnymi závermi.

24. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak o taký prípad v danej veci nešlo.

24.1. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

25. Pokiaľ dovolaateľ odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci (napr. v otázke zodpovednosti žalovanej za škodu v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia) dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp. zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje CSP, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Skutočnosť, že dovolaateľ má odlišný právny názor než konajúci odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolaateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

26. Pokiaľ dovolaateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namieta nepreskúmateľnosť žalobu zamietajúceho rozsudku odvolacieho súdu k tomu dovolací uvádza, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby; odvolací súd konštatoval správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, správnosť na vec ním aplikovaných právnych noriem. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolaateľa.

27. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

28. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

29. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.